

PÆDAGOGISK TILSYNSRAPPORT 2021

Randers kommune

RANDERS

AFDELINGENS NAVN: Børnehuset Toftegaard

DAGTILBUDETS NAVN: Dagtilbud Sydøst

DATO FOR AFHOLDT PÆDAGOGISK TILSYN: 16.11.2021

DELTAGERE: Connie Schacht Jørgensen (dagtilbudsleder), Ingelise Kjeldsen (pædagogisk leder), Jette Christensen (pædagog), Anne Klynge (pædagog). Der var ikke en forældrerepræsentant til stede.

KONSULENT: Mette Skovgaard Jensen, Bitten Holmer Flansmose

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLD

Indholdsfortegnelse	2
Indhold	2
Indledning	3
Generelt om pædagogisk tilsyn	3
Covid-19	3
PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021	3
Kvalitetsrapport og handleplaner	4
Den styrkede pædagogiske læreplan	5
Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan	5
Børn i udsatte positioner	5
Sammenhænge	6
Forældresamarbejde	6
Den løbende udvikling af kvalitet	7
Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN	9
Opsamling + aftaler fremadrettet	12

INDLEDNING

Generelt om pædagogisk tilsyn

Ifølge Dagtilbudsloven har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan dagtilbuddets opgaver bliver løst efter gældende lovgivning samt lokale politiske beslutninger. Det pædagogiske tilsyn har til hensigt at sikre, at der arbejdes med lovgrundlaget, Dagtilbudslovens formål om at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i et tæt samarbejde med forældrene.

I Randers kommune varetages det lovpligtige tilsyn af Børn og skoleforvaltningen. Udover det formaliserede pædagogiske tilsyn, foregår der løbende i det daglige samarbejde mellem dagtilbuddene og forvaltningen, et uformelt tilsyn.

Tilsynet fokuserer på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet. Det pædagogiske læringsmiljø er den sammenhæng børnene indgår i, når de befinder sig i dagtilbuddet og omfatter blandt andet: *Samspillet med- og relationer til personalet og til resten af børnegruppen, legens muligheder og den voksnes rolle i legen, planlagte pædagogiske aktiviteter og hverdagsrutiner, den fysiske indretning på stuen og i dagtilbuddet generelt.*

COVID-19

Tilsynet er foretaget i en periode, hvor dagtilbuddet har været underlagt restriktioner grundet Covid-19. Disse restriktioner påvirker hverdagen i dagtilbuddet og det generelle pædagogiske læringsmiljø. Eksempelvis i forhold til tilgængelighed af materialer og rutiner for forældresamarbejde.

PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021

Børn og Skoleforvaltningen i Randers kommune har i perioden marts 2021 til december 2021 gennemført formaliseret pædagogisk tilsyn i alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt børnebyerne under skoleområdet.

Det pædagogiske tilsyn i 2021 består af flere dele.

1. En observation a 3 timers varighed foretaget af foretaget af eksterne, certificerede observatører fra University College Nord, act2learn. Observation munder ud i en tilbagemelding og kvalitetsrapport til dagtilbuddet.
2. Tilsynsmøde afholdes i dagtilbuddet
3. Tilsynsrapport offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Denne rapport udgør den skriftlige afrapportering af den samlede proces omkring pædagogisk tilsyn i det enkelte dagtilbud.

KVALITETSRAPPORT OG HANDLEPLANER

Vi ved, at børns trivsel og læring i de første leveår er af afgørende betydning – både for det gode børneliv-nu-og her- og for børnenes muligheder på sigt. Vi ved også, at langt de fleste danske børn i 1-6-års alderen bruger de fleste af deres vågne timer i et dagtilbud.

Dagtilbuddene er derfor en vigtig arena i forhold til at sikre, at *alle* børn trives og udvikler sig. Mangeårig forskning inden for kvalitet i dagtilbud giver os vigtig viden om, hvad børn i 0-6-års alderen har behov for, for at udvikles, trives og lære.

Den høje kvalitet viser sig som konkrete, observerbare tegn i barnets hverdag. Det er disse tegn, der er omdrejningspunktet i den pædagogiske forskningsmetode ITERS-3 og ECERS-3, der er anvendt som metode i observationerne og kvalitetsmålingen i det pædagogiske tilsyn i Randers kommune i 2021.

I alle dagtilbud er der foretaget en observation af 3 timers varighed på en udvalgt stue/gruppe. Udvælgelsen af de observerede enheder er randomiseret.

Baseret på observationen, har UCN udarbejdet en rapport med tilbagemeldinger på dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljøer set fra et børneperspektiv. Udover rapporten, har hvert dagtilbud modtaget en mundtlig tilbagemelding fra observatøren.

I afsnittet til sidst i rapporten, Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN, følger opsummering af anbefalingerne i kvalitetsrapporten¹.

¹ Ved enhver nævnelser af ITERS-3 eller Ecers-3 i projektbeskrivelsen, henvises til: Infant/Toddler Environment Rating Scale®, 3. udg. Udviklet af Thelma Harms, Debby Cryer, Richard M. Clifford, Noreen Yazejian. Udgivet på dansk af Forlaget Hogrefe.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Af Dagtilbudslovens §8, fremgår det at der i alle dagtilbud skal udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med afsæt i et fælles pædagogisk grundlag (jf. stk. 3 og 4) samt i 6 udvalgte læreplanstemaer (jf. stk. 4 og 9). Det fremgår endvidere at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert 2. år, samt at såvel læreplanen samt evalueringen offentliggøres,

Nærværende afsnit omhandler dagtilbuddets arbejde med temaerne i Den styrkede pædagogiske læreplan, samt hvordan dette arbejde er evalueret.

Der tages særligt afsæt i følgende 3 emner: *Børn i udsatte positioner*, *Sammenhænge og Forældresamarbejde*.

Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan

Dagtilbud Sydøst har udformet en styrket pædagogisk læreplan og offentliggjort den på dagtilbuddets hjemmeside iht. krav i Dagtilbudsloven. Evaluering af arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan er færdiggjort, men ikke offentliggjort pga. it-vanskeligheder. Der arbejdes på at løse disse.

I Dagtilbud Sydøst arbejder man med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan i et årligt rul på 3 perioder. Alle læreplanstemaer er naturligvis altid i spil, men på skift vælger man et særligt fokus, man arbejder med i den pågældende periode.

Planlægningen foregår dels på overordnede pædagogmøder, samt mere praksisnært på teammøder.

I dagtilbuddet er man gået i gang med at lave egen evalueringsmodel. Tidligere har man anvendt SMTTE model, men man vil gerne have en model, der i højere grad inviterer til pædagogernes refleksion. Altså med afsæt i en observation af børnegruppen – hvad kalder de så på her og nu. Modellen skal opleves som en hjælp og ikke som en byrde.

Børn i udsatte positioner

I Børnehuset Toftegaard anvender man ICDP i relationen med alle børn. Der er fokus på barnets ressourcer, og hvordan man kan tage afsæt i dem. Man er bevidste om at italesætte barnets styrker og ressourcer overfor både forældre-, i børne- og personalegruppen. Man har f.eks. netop vendt temaet "Hvordan taler vi børnene op?" på et personalemøde.

I vuggestuen har man holdt fast i de små grupper, man arbejdede med i coronatiden. Det vil sige, at man ikke længere spiser sammen hele stuen, men i to aldersopdelte grupper. De to grupper laver også aktiviteter sammen på andre tidspunkter af dagen.

Hvis et barn er mest tryk ved en eller to bestemte voksne, strækker man sig langt for at imødekomme barnets behov for at kunne vælge dem til.

I børnehaven arbejder man også med små grupper. Derudover er der en del børn, der har særlige behov – både i større og mindre grad. Det kan være et særligt behov en enkelt dag, eller over en længere periode. De børn mødes på deres behov. Det kan f.eks. være behov for en pause, at være i en mindre gruppe, at man får en mere støttende stol at sidde på eller lignende.

Børnehavens naturhus anvendes, hvis et barn har brug for leg og aktivitet i mindre gruppe. Der er også indkøbt afskærmning for de børn, der har brug for færre forstyrrelser under leg.

Børnehuset Toftegaard lægger stor vægt på at holde forældrene tæt på. Hvis der opstår bekymring for et barn, inddrages den pædagogiske leder og forældrene, og man drøfter, hvordan dagtilbud og hjem sammen kan skabe de bedste rammer for barnet.

Personalet, der har ansvaret for det pågældende barns gruppe, har ansvaret for, hvad der skal være af tiltag i gruppen, der støtter barnet i den udsatte position. Personalet sparrer med hinanden og har en kultur, hvor det er normalt at bede om hjælp.

Samarbejdet om børnene med konsulenter og psykolog fra forvaltningen opleves som velfungerende.

Sammenhænge

Når et barn skal starte i vuggestuen, inviteres forældre og barn på besøg. Indkøringen tilrettelægges differentieret, da familier er forskellige og har forskellige behov i indkøringen. Barnet får altid tilknyttet en primær pædagog ved opstart. Der fremsendes materiale til barn og forældre inden opstart.

Forældresamarbejde

I dagtilbud Sydøst har man, i samarbejde med forældrene, udformet en samarbejdsaftale. Her lægger man vægt på værdien af det tætte samarbejde i forhold til barnets sundhed, udvikling, læring og trivsel. Det fremhæves at man i samarbejdet mellem dagtilbud og forældre, sammen tager afsæt i barnets NUZO (zone for nærmeste udvikling).

Det beskrives blandt andet således:

Vores holdning er, at vi vil give barnet lov for at udvikle kompetencer og selvværd, hver gang muligheden byder sig. Både når barnet mestrer opgaven ved egen kraft, og når det behøver hjælp. Derfor skal vi sammen, som barnets vigtigste voksne, være opmærksomme på, hvornår barnet

viser tegn på, hvad det nu er klar til at mestre selv, for derefter at gribe situationen og støtte barnet i dets udvikling. Det kan f.eks. være at spise selv.

Forældrene er generelt engagerede samarbejdspartnere, der gerne hjælper, hvor der er behov. Blandt andet hjælper de med at fodre dyrene i weekenderne. Der er stort fremmøde til forældremøderne og god opbakning til arbejdsdage og forældrearrangementer.

Generelt anvendes AULA til at kommunikere med forældrene. Vuggestuen lægger både en dagsplan og en månedsplan op, så forældrene kan orientere sig heri. Derudover skriver personalet hver dag, hvad de har lavet i løbet af dagen. Informationsniveauet er netop blevet evalueret med forældrene på et forældremøde, hvor der var stor ros. Særligt dagbogen og billeder er forældrene glade for. I børnehaven bliver der hver uge lagt information og billeder op til forældrene. Derudover arbejder de med månedsplan.

Dialogen med forældrene prioriteres højt i dagligdagen. Til forældre, der ikke taler/læser dansk, laver man f.eks. billedbøger, som barnet kan tage med ml. hjem og vuggestue/børnehave.

Når samarbejdet er svært anerkender man forældrene og deres perspektiv, og som pædagog må man justere sig til samarbejdet. Man prioriterer tid til ekstra møder, lytter til forældrene og anerkender familiens behov. Ofte beror det på misforståelser, som man kan løse, når man sætter tid af til at tale ordentligt om tingene.

Den pædagogiske leder inddrages, når personalet oplever at samarbejdet er svært og hun står altid til rådighed for møder med forældrene, ved behov.

DEN LØBENDE UDVIKLING AF KVALITET

Dagtilbud Sydøst arbejder på en ny evalueringsmodel som skal erstatte SMTTE modellen. Personalet drøfter planlægning - tiltag og tegn - på personalemøder og afdelingsmøder. Temaer og elementerne fra læreplanen deles op i tre grupper så børnehuset kommer omkring alle dele.

Når personalet planlægger praksis, kigger de på "hvad kalder børnegruppen på". Herudfra laves månedsplaner. Månedsplanerne beskriver hvordan der arbejdes med temaer og elementer, samt hvad der er i fokus.

Pædagogisk leder har fokus på at alle grupper har samme fokus i forhold til læreplansarbejdet. Da personalegruppen er meget stor, er det ikke fysisk muligt for den pædagogiske leder at deltage i alle møder. Men hun fastsætter konkrete arbejds punkter og fokus, grupperne skal drøfte.

Personalegruppen sender efterfølgende referat til den pædagogiske leder. I grupper har man arbejdet med "Redskab til selvevaluering". Alle har fået bogen, som de skulle læse inden mødet, hvorefter de på mødet har arbejdet med udvalgte spørgsmål til bogen.

I forhold til den generelle udvikling i personalegruppen, oplever de at deres ønsker til både indkøb og kurser mødes positivt. Der er fokus på at dele viden omkring pædagogisk praksis, forskning, kurser etc.

Børnehuset Toftegaard er udvidet med en del pladser på det seneste, og der er derfor kommet mange nye voksne til. Det kræver ledelsesfokus at sørge for at skabe en fælles kultur. Derfor har der været indkaldt til flere fælles møder, hvor pædagogikken drøftes.

Lederteamet i dagtilbuddet har haft fokus på at lave et fælles skriv omkring mødestruktur og overlevering til nye medarbejdere, så forventninger og aftaler bliver tydelige for alle medarbejdere – nye og gamle. Skrivet skal bruges som opslagsværk for medarbejderne, så man sikrer ensretning. For at sikre læring hele dagen, har man fra ledelses side fokus på at sprede personaletimerne ud, så de dækker bredt, og man f.eks. også kan lave små grupper om eftermiddagen.

Der er indført fast forberedelsestid for pædagogerne, så de får ro til at koncentrere sig om forberedelse, sprogvurderinger etc. på udvalgte tidspunkter, og den resterende tid kan hellige sig børnene.

ITERS og ECERS rapportererne er blevet behandlet på to afdelingsmøder, hvor man i grupper har drøftet indholdet i rapportererne. Det er både drøftet overordnet i huset, og efterfølgende konkretiseret mod egen praksis i de enkelte grupper. Der er udvalgt følgende fokusområder: Vuggestuen: Plads og indretning; I vuggestuen ønsker man at rette fokus på at anvende lokalerne, så børnene kan deles i mindre grupper. Der er indrettet et lille rum til læringsrum. Her bliver der fokus på kreative processer. Derudover har man fundet plads til at spise i mindre grupper. Organisering; Personalet ønsker at minimere ventetiden for børnene gennem en afklaring og tydelighed af, hvilke opgaver personalet varetager; hvem er ved børnene, og hvem varetager praktiske opgaver. Man har også sat fokus på at minimere trafikken på stuerne, eksempelvis ikke at anvende terrassedørene til ind- og udgang, så der er bedre vilkår for ro og fordybelse.

Børnehaven; Fokus på læringsmiljøet på legepladsen. Ønsker at indrette i flere rum – f.eks. rum til fordybelse, rum til vokseninitierede aktiviteter, læsehjørne o.a. Der bliver lavet temakasser med legetøj, der kan tages med ud. For at undgå ventetid, er man begyndt at lave café om eftermiddagen, så børnene selv kan tage eftermiddagsmad, når det passer dem (i et afgrænset tidsrum). Der er skabt en struktur omkring opgaverne, som sikrer at der er voksne til aktiviteter, og

også altid en voksen 'flyver', der er udenfor aktiviteterne, men kan tage sig af det, der opstår ad hoc. Fokus på læringsaktiviteter ude hele dagen.

OPSUMMERING FRA KVALITETSRAPPORTEN V. UCN

Opsamling, ITERS-3

Der er tydeligvis velbegrundede intentioner bag måden dagen og pædagogikken i gruppen er organiseret på, hvilket gennemsyrrer tilgangen til børnene på stuen.

Der er nok indendørs plads og møblering til børn og voksne. Pladsen er indrettet så det både er praktisk at bruge til leg og rutiner og giver åbne rum til leg. Der er udstillet materialer som afspejler børnegruppen.

Det huskes at sørge for blødhed til børnene selvom gruppen primært er udendørs under observationen.

Opmærksomhedspunkter omkring plads og indretning kan være at indrette med borde og stole i børnehøjde (dvs. at børnene kan nå jorden med fødderne), overveje at indrette så der er specifikke områder til de mindre børn eller interessecentre, hvor der er lagt mere intentionelt op til specifikke typer leg og være opmærksom på at der i de udstillede materialer også er individuelle børnefremstillede kunstværker.

Generelt er der en fin pædagogisk tilgang til børnene omkring rutiner. Rutinerne er genkendelige, indrettet børnevenligt og der er mange gode interaktioner med børnene undervejs.

Opmærksomhedspunkterne handler primært om en skærpet opmærksomhed på hygiejne, bl.a. håndhygiejne når der pudses næse og hygiejne omkring måltid

Fremragende praksis omkring sprog og bøger. Intet at bemærke udover at fortsætte den gode praksis.

Selve den pædagogiske praksis omkring læringsaktiviteter er rigtig fin og personalegruppen er generelt opmuntrende, lydhøre, samtalende og justerer sig. Hvor personalet deltager i leg og aktiviteter med børnene foregår der mange spændende og engagerende ting. Det der generelt kan kræve opmærksomhed i forhold til læringsaktiviteter, er bredden og variationen i de tilgængelige materialer.

Der er fremragende kvalitet omkring personalets interaktioner med børnene. Det er tydeligvis velovervejet og koordineret, hvordan der interageres med børnene, og det smitter i høj grad af på

børnegruppen, som meget klart signalerer at de er vant til at blive mødt varmt, interesseret og med fair forventninger.

Dagen er generelt godt tilrettelagt med god koordinering og fleksibilitet, så alle børn mødes hensigtsmæssigt. Børnene kender dagens gang og rutiner og der er gode interaktioner både i rutiner, overgange og leg. Det eneste opmærksomhedspunkt der er omkring organisationsstruktur, er variationen og mængden af materialer der er tilgængelig under fri leg.

Der er nogle få opmærksomhedspunkter som overvejende omhandler hygiejne og bredde / variation i materialer. Rent pædagogisk og sprogligt set er personalet meget aktive, engagerede og i et fint samspil med børnene under hele observationen. Børnenes adfærd bærer også tydeligt præg af en forventning om at blive set, hørt og mødt med varme og humor.

Opsamling, ECERS-3

Der er mange gode elementer i den pædagogiske praksis. De tre ting der umiddelbart kunne være mest interessant at diskutere, er

- koordinering af de tidsrum og indsatser, hvor man er fælles om at løfte opgaven, dvs. måltider, overgange, sprog m.v.
- en aktiv inddragelse af børnene og deres perspektiv
- bredde og variation i materialer

Der er generelt god plads og gode muligheder i indretningen. Der er dog nogle opmærksomhedspunkter som især er relateret til børnenes perspektiv:

- At sørge for at børnene har adgang til blødhed også når de er ude, så der er steder hvor de kan slappe af ved behov
- Møbler i børnestørrelse, særligt stole og borde, hvor børnene gerne skal kunne støtte fødderne mod gulvet for at sidde behageligt
- Tænke i at stille og larmende legeområder adskilles for at minimere forstyrrelser i legen
- At børnene har adgang til plads til privatliv
- Den del af udstillingen som blev brugt var aktuel, børnefremstillet og anvendes til samtaler – dette kan medtænkes generelt i udstillede materialer
- Opsyn med Fugleredegynge, som er tung når der sidder 6 børn. Som minimum kan I forhindre børn i at sidde og lege under gynge

Generelt er personalet opmærksomme på børnene og cirkulerer på legepladsen. Hvor personalet deltager i rutiner, er der positive interaktioner og samtaler. Nogle af de elementer, der kan være en opmærksomhed på, er:

- Hygiejne ved maden
- Hygiejne og børns færdigheder og blufærdighed ved toiletbesøg
- Sundhedsprocedurer i fh.t. at gå forrest og introducere børn hertil (i fh.t. hygiejne, stå op og spise m.v.)
- I er meget opmærksomme på at cirkulere og føre tilsyn – husk at introducere nye medarbejdere /vikarer til regler
-

Der er både rigtig fine eksempler på et rigt sprog sammen med børnene, og eksempler, hvor sproget ikke rigtig bruges. Nogle af de ting der kan være en opmærksomhed på i fh.t. sprog er:

- Når bøger bruges til ventetid inden frokost, vil det for nogen opleves som bogtvang. Her kunne det overvejes at gå direkte til bordet og i stedet stille bøger til rådighed på andre tidspunkter under fri leg
- Være opmærksom på kobling mellem skrift og aktuelle interesser – fx ville gartneri aktivitet være oplagt, da der rigtig fint er fundet papir, blyanter m.v. frem

Generelt afspejler observationen at der er ringe variation og bredde i de tilgængelige materialer. Der er ligeledes områder hvor der slet ikke er materialer til rådighed og derfor ingen leg, aktiviteter eller samtaler relateret hertil. Samtidig er der store forskelle på, i hvor høj grad personalet indgår i læringsinteraktion og leg med børnene. Så nogle børn oplever at få rige varierede input mens andre ikke gør.

Der er gennem hele observationen mange gode interaktioner både mellem børn og personale og børnene imellem med kun få problemer. Opmærksomhedspunkter omkring interaktion kunne være:

- Instruere nye medarbejdere omkring opsyn med risikabelt udstyr
- Italesætte børnefællesskabet
- Involvere børn aktivt i overgange, konfliktløsning m.m.
- Italesætte børnenes følelser, intentioner, handlinger

Mange elementer i organisationsstrukturen er genkendelige og hensigtsmæssige for børnene. Der er dog enkelte elementer som kan justeres med henblik på at få tingene omkring overgange til at fungere mere glidende:

- Ved at være helt klar med mad og aktiviteter inden børnene kaldes sammen, kan ventetid og konflikter mellem børnene undgås
- Såfremt man er meget ude, er det en god ide at tage materialer med ud, så der stadig er variation og bredde i legemulighederne.

OPSAMLING + AFTALER FREMADRETTET

Tilsynsmødet efterlader indtrykket af en engageret personalegruppe, der arbejder aktivt med at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer. Arbejdet med indsatser i forlængelse af ITERS og ECERS rapporterne er sat i værk, og der er skabt en struktur for planlægning og evaluering. Der er i huset pt. særligt fokus på at samle og sikre videndeling i personalegruppen, der er udvidet med mange nye kolleger på kort tid. Der skal skabes en ny fælles kultur, hvilket ledelsen er opmærksom på.

Pædagogisk tilsynsrapport 2021

Randers kommune

Børn og Skole

Laksetorvet 1

8900 Randers

www.randers.dk

RANDERS